

P O S T A N O W I E N I E

Dnia 6 maja 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Gradzik (sprawozdawca) (przewodniczący)

SSN Józef Dołhy

SSN Dorota Rysińska

Protokolant Barbara Kobrzyńska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Aleksandra Herzoga

w sprawie **T. K.**

skazanego z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 6 maja 2010 r.

kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w J.

z dnia 30 grudnia 2008 r., sygn. akt VI Ka [...]

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w J.

z dnia 15 października 2008 r., sygn. akt II K [...]

1. oddala kasację;

2. obciąża skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego, w tym nieuiszczoną opłatą od kasacji w kwocie 450 (czterysta pięćdziesiąt) zł.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w J. wyrokiem z dnia 15 października 2008 r., sygn. II K [...], skazał T. K. za to, że w dniu 12 lutego 2004 r. w J. zabrał w celu przywłaszczenia cztery telefony komórkowe, 15 sztuk pakietów startowych i inne przedmioty o łącznej wartości 1969,97 zł na szkodę hipermarketu „[...]”, przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa określonych w art. 64 § 1 k.k., tj. za przestępstwo określone w art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

W apelacji od tego wyroku obrońca oskarżonego zarzucił rażąco niewspółmierność kary pozbawienia wolności i wniósł o jej obniżenie do roku.

Po rozpoznaniu apelacji Sąd Okręgowy w J. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

Od prawomocnego wyroku obrońca oskarżonego wniósł kasację. Zarzucił w niej obrazę art. 593 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k., polegającą na wydaniu wyroku skazującego pomimo zaistnienia okoliczności wyłączającej postępowanie. Podniósł w uzasadnieniu, że skazanie nastąpiło po wydaniu T. K. przez Wielką Brytanię na podstawie europejskiego nakazu aresztowania orzeczonego w innej sprawie, która toczyła się przed Sądem Okręgowym w Ś. (sygn. III Ko [...] i III K [...]). Zwrócił uwagę, że po przekazaniu oskarżony nie złożył przed Sądem, który rozpoznał niniejszą sprawę, oświadczenia o zrzeczeniu się korzystania z prawa niedopuszczalności ścigania go za przestępstwa inne niż te, które stanowiły podstawę przekazania, a to oznacza, że postępowanie przed Sądem Rejonowym w J. nie mogło się toczyć. W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i utrzymanego nim wyroku Sądu pierwszej instancji i o umorzenie postępowania.

W odpowiedzi na kasację Prokurator Okręgowy w J. wniósł o oddalenie kasacji. Swoje stanowisko wspierał przepisem art. 607 § 3 pkt 4 k.p.k.,

wprowadzającym wyjątek od zakazu ścigania za czyny inne, niż stanowiące podstawę przekazania w wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania, w sytuacji, gdy toczące się po przekazaniu postępowanie karne nie wiąże się ze stosowaniem wobec osoby ściganej środka polegającego na pozbawieniu wolności. Wskazał, że w toku postępowania, aż do uprawomocnienia się wyroku, nie stosowano wobec T. K. tymczasowego aresztowania, mimo iż nakaz aresztowania został formalnie wydany.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Nieodzwonne jest przytoczenie na wstępie okoliczności związanych z przebiegiem postępowania sądowego, istotnych z punktu widzenia podniesionego w kasacji zarzutu. Wynika mianowicie z akt sprawy, że po wniesieniu aktu oskarżenia (maj 2004 r.) T. K. wyjechał za granicę. Nastąpiło to w sytuacji, gdy wcześniej został on skazany na karę 5 lat pozbawienia wolności prawomocnym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Ś. z dnia 26 maja 2003 r., sygn. III K [...]. Tenże Sąd, uznając, że skazany unika wykonania kary, postanowieniem z dnia 15 lipca 2005 r., sygn. III Ko [...] wydał europejski nakaz aresztowania na podstawie art. 607 a k.p.k. w zw. z art. 20 § 1 k.k.w. Po uzyskaniu informacji o ukrywaniu się T. K., również Sąd Okręgowy w J., na wniosek Prokuratora Okręgowego w J., wydał europejski nakaz aresztowania oskarżonego T. K. postanowieniem z dnia 14 czerwca 2006 r., sygn. III Kop [...]. Przekazał go Sądowi Rejonowemu w J., jako prowadzącemu postępowanie sądowe w pierwszej instancji, w celu wykonania dalszych czynności proceduralnych. Z akt sprawy nie wynika w sposób jednoznaczny, czy czynności te zostały prawidłowo ukierunkowane i wykonane.

Z akt sprawy sygn. III K [...] Sądu Okręgowego w Ś. wiadomo natomiast, że w dniu 1 sierpnia 2008 r. T. K. został zatrzymany na terenie Wielkiej Brytanii jako poszukiwany w związku z wydaniem przez ten Sąd europejskiego nakazu aresztowania. Magistrates Court Miasta Westminster (właściwy organ sądowy Wielkiej Brytanii) w dniu 26 sierpnia 2008 r. zarządził wydanie T. K. Polsce. W

dniu 9 września 2008 r. skazany został przewieziony z L. do W. i osadzony w zakładzie karnym w celu wykonania wobec niego łącznej kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Ś. w sprawie sygn. akt III K [...]. Wszystkie znajdujące się w aktach dokumenty wskazują, że wydanie T. K. przez organ sądowy Wielkiej Brytanii nastąpiło wyłącznie w wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania wydanego w sprawie Sądu Okręgowego w Ś. sygn. akt III K [...] (postanowienie z dnia 15 lipca 2005 r., sygn. akt III Ko [...]). Nie ma podstaw do przyjęcia w oparciu o dostępną dokumentację, że do wydania doszło także w związku z europejskim nakazem aresztowania orzeczonym przez Sąd Okręgowy w J..

Skoro zatem oskarżony został przekazany Polsce tylko w wykonaniu nakazu aresztowania wydanego w sprawie Sądu Okręgowego w Ś., sygn. akt III K [...], to w myśl zasady specjalności określonej przepisem art. 607 e § 1 k.p.k., obowiązywał zakaz ścigania za przestępstwa inne niż te, które stanowiły podstawę przekazania. Zakaz ten nie ma jednak charakteru absolutnego, gdyż doznaje wyjątków w sytuacjach wymienionych w art. 607 e § 3 k.p.k. W tym właśnie kontekście istotne znaczenie ma to, że po wydaniu oskarżonego przez organ sądowy Wielkiej Brytanii, Sąd Rejonowy w J. rozpoznał niniejszą sprawę, nie stosując wobec oskarżonego środka polegającego na pozbawieniu wolności. Ówczesne przebywanie oskarżonego w zakładzie karnym było wykonywaniem kary pozbawienia wolności orzeczonej prawomocnie we wskazanej wyżej sprawie Sądu Okręgowego w Ś.. W tym stanie rzeczy w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w J. nie obowiązywał określony w art. 607 e § 1 k.p.k. zakaz prowadzenia postępowania karnego wobec oskarżonego jako osoby przekazanej, gdyż wyłączał go § 3 pkt 4 tego artykułu. Zgodnie z jego brzmieniem nie stosuje się zakazu ścigania, jeżeli postępowanie karne toczące się po przekazaniu osoby ściganej nie wiąże się ze stosowaniem wobec niej środka polegającego na pozbawieniu wolności.

Za przyjętym tu stanowiskiem przemawia wykładnia językowa przepisu art. 607 e § 3 pkt. 4 k.p.k.. Samo sformułowanie wskazuje, że opisuje się w nim sytuację, w której pozbawienie wolności oznacza stosowanie wobec oskarżonego w toku postępowania środka o takim właśnie charakterze, a więc – tymczasowego aresztowania. Za tak odczytaną normą z omawianego przepisu przemawiają też argumenty wykładni systemowej, ukierunkowanej w tym wypadku na zharmonizowanie jej rezultatu z prawem europejskim. Należy bowiem podkreślić, że instytucja europejskiego nakazu aresztowania, uregulowana w rozdziałach 65 a i 65 b k.p.k., została implementowana do polskiej procedury karnej w wykonaniu decyzji ramowej Rady Unii Europejskiej z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między Państwami Członkowskimi (2002/584/WSiSW, OJEC L 2002, Nr 190). Unormowania zawarte w art. 607 e k.p.k. odpowiadają postanowieniom zawartym w art. 27 decyzji ramowej, przy czym wyjątek od zakazu ścigania określony w art. 607 e § 3 pkt. 4 k.p.k. ma treść równoważną art. 27 ust. 3 lit. c decyzji ramowej. Wykładni tego ostatniego przepisu dokonał Europejski Trybunał Sprawiedliwości przy rozpoznaniu pytania prejudycjalnego Sądu Najwyższego Finlandii dotyczącego sytuacji procesowej analogicznej do tej, jaka ukształtowała się w sprawie niniejszej. W wyroku z dnia 1 grudnia 2008 r., sygn. C-388, ETS stwierdził, że wyjątek przewidziany w art. 27 ust. 3 lit. c decyzji ramowej, odnoszący się do sytuacji, w której postępowanie karne nie daje podstaw do zastosowania środków ograniczających wolność osobistą oznacza, że dana osoba może być ścigana za inne przestępstwo, niż to, które stanowiło podstawę przekazania, dające podstawę do orzeczenia kary pozbawienia wolności, bez potrzeby wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zgody (przez państwo wykonania nakazu – uwaga SN), o ile żaden środek ograniczenia wolności nie jest stosowany w toku postępowania karnego. Jeśli jednak na etapie wydawania wyroku w stosunku do takiej osoby zostanie orzeczona kara pozbawienia wolności, to wykonanie tej

kary, jako prawomocnie orzeczonej, wymaga uzyskania zgody organu sądowego państwa wykonania nakazu (Dz.U. C 44 z dnia 21.02.2009).

W konkluzji należy więc stwierdzić, że **ogólna reguła specjalności obowiązująca w wypadku przekazania osoby ściganej europejskim nakazem aresztowania, unormowana w art. 607 § 1e k.p.k., nie stanowi przeszkody prawnej w ściganiu za przestępstwa inne, niż te, które stanowiły podstawę przekazania, o ile w toku postępowania nie stosuje się wobec tej osoby tymczasowego aresztowania (art. 607 § 3 pkt 4 k.p.k.). Dopiero wykonanie prawomocnie orzeczonej kary pozbawienia wolności, jeśli zostanie orzeczona, wymaga uzyskania zgody organu sądowego państwa wykonania nakazu (art. 607 § 3 pkt 8 k.p.k.).** Stanowisko tu wyrażone znajduje wsparcie w doktrynie (Kodeks postępowania karnego, Komentarz pod red. P. Hofmańskiego, t. III, Warszawa 2007, s. 620, G. Jaworski, A. Sołtysińska: Postępowanie w sprawach karnych ze stosunków międzynarodowych. Komentarz, Warszawa 2010, s. 287-288).

Powyższy wywód daje podstawę do stwierdzenia, że przepis art. 607 e § 1 kpk nie stanowił przeszkody w prowadzeniu postępowania sądowego wobec T. K. w sprawie niniejszej, skoro w jego toku nie stosowano wobec oskarżonego tymczasowego aresztowania. Nie zaistniała zatem ujemna przesłanka postępowania, określona w art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k., gdyż przepis ten dotyczy postępowania ekstradycyjnego, unormowanego w rozdziale 64 Kodeksu postępowania karnego, nie zaś przekazania osoby, wobec której wydano europejski nakaz aresztowania w trybie przepisów zawartych w rozdziale 65 a tego kodeksu.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy orzekł o oddaleniu kasacji. Rozstrzygnięcie to ma ten także skutek, że w postępowaniu wykonawczym Sąd Rejonowy w J. zobligowany będzie do zachowania trybu przewidzianego w art. 607 e § 4 k.p.k. przy wystąpieniu do organu sądowego państwa wykonania nakazu o wyrażenie zgody na wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej

prawomocnie wobec skazanego, o ile on sam nie zrzeknie się korzystania z prawa określonego w art. 607 e § 1 k.p.k..

O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.